

Marija Jerše, Biotehniški center Naklo

SODELOVALNO UČENJE

↳ Vsak učitelj si prizadeva, da dijake pri svojem vzgojno-izobraževalnem delu čim bolj motivira. Prispevek govori o tem, da imajo različni izobraževalni programi različne možnosti povezovanja med splošnimi in strokovnimi predmeti. Dijaki tretjega letnika srednje strokovne šole v izobraževalnem programu hortikulturni tehnik so imeli nalogo, da se pred obravnavo Cankarjevega dela Kostanj posebne sorte razdelijo v skupine in poiščejo podatke, ki se hkrati navezujejo tudi na njihovo strokovno področje – dendrologijo.

Potek učne ure

Za motivacijo, kot uvod v obravnavo Cankarjevega dela Kostanj posebne sorte, smo potrebovali dve šolski uri. Dijaki so se razdelili v skupine. Vsi so dobili delovne liste. Želela sem, da bi dijaki poleg iskanja po spletu vzporedno brskali tudi po literaturi. Rezervirala sem računalniško učilnico, ki je dijakom najljubša izmed vseh učilnic na šoli.

Kot obliko dela sem izbrala sodelovalno učenje. Vsak član v skupini je imel svojo nalogo (npr. iskanje slikovnega gradiva na svetovnem spletu in v strokovnih knjigah ...), tako da so bili vsi aktivni in so sodelovali. Uspeh skupine je bil odvisen od dela vseh članov v skupini. Dijaki so morali izdelati izkaznico pravega kostanja (njegovo latinsko ime, umestitev v kraljestvo, deblo, razred ...). Poiskali so njegovo domovino in pripravili opis kostanja (velikost, starost, oblika listov, skorja, plod), poiskali so bolezni, ki pestijo to drevesno vrsto, ter poiskali podatke, katero rastišče tej drevesni vrsti najbolj ustreza, ter zdravilne lastnosti jesenskih plodov. Predstaviti so morali postopek sajenja drevesa, ki je v marsičem drugačen od sajenja sadnega drevja, kar so spoznali pri praktičnem pouku. Iskali so tudi jedi, ki vsebujejo kostanj. Vsaka skupina je morala poiskati pet receptov za jedi iz kostanja, omejitev je bila, da ne smejo biti vse jedi sladice ali juhe. Vse prispevke so morali tudi opremiti s primernim slikovnim gradivom.

Napisati so morali tudi nekaj haikujev ali zgodbo *Šel/šla sem v žerjavico po kostanj*. Pomen frazema v naslovu so poiskali v slovarskem sestavku gesla kostanj, ki je bil na delovnem listu (gl. prilogo).

Sklepni del ure (10 minut) je bil namenjen izmenjavi informacij med vsemi štirimi skupinami. Delo so nadaljevali doma; morali so oblikovati plakat ali pripraviti predstavitev v Power Pointu. Ker so se začele jesenske počitnice, so imeli dovolj časa, da so predstavitev ustrezno pripravili.

In izkušnje? Navdušeni so bili predvsem tisti, ki so podatke iskali po spletu, preveč pa se niso pritoževali niti tisti, ki so podatke iskali po literaturi.

Na dogovorjeni dan nobena izmed skupin ni imela opravičila, da jim česa ni uspelo izdelati, niti da svojega dela ne želijo predstaviti.

Vodje skupin so poročali o delitvi dela in o opravljenem delu. Sošolci so poslušali poročanje svoje skupine in prisluhnili drugim. Skupina, ki je poročala, je tudi odgovarjala na vprašanja učencev in učitelja. Dijaki so predstavili tudi haikuje in kratke zgodbe, ki so jih napisali. Vsaka skupina je morala navesti tudi vire, ki so jih uporabljali pri svojem delu.

Sklep

Izkazalo se je, da so bili dijaki navdušeni nad tako obliko dela. Tako so med poročanjem odkrili nekaj napak, npr. dijakinja je območje, s katerega izhaja kostanj, prikazala na napačnem zemljevidu, dijaki druge skupine so napačno pretvorili podatke, ki so jih našli na spletni strani, v tretji skupini so ob nekem receptu pokazali napačno sliko jedi. Izkazalo se je, da so dijaki dobro poslušali in opazovali, saj so napake prepoznali in tistega, ki je poročal, nanje tudi opozorili.

↘ POVZETEK

V svojem prispevku sem želela predstaviti primer sodelovalnega učenja v srednjih strokovnih šolah. Možno je zasnovati skupni cilj, s tem pa približati dijakom določeno temo z več zornih kotov. Tako pridobljeno znanje je celovitejše in uporabno. Prav slednje je v izobraževalnih programih, kot je srednje strokovno izobraževanje, še posebej pomembno. Splošne vsebine so načrtovane v povezavi s stroko in tako tudi izvedene. Tako je dijakom omogočeno usposabljanje za poklic, sodelovanje v družbi in pridobitev izhodišč za nadaljnje izobraževanje. Dijak ima možnost vodenega, a vendar samostojnega dela. Utrjuje si samozavest, motiviran je z uspešno opravljenim delom, povezuje že znano z novo pridobljenim, razvija odgovoren in ustvarjalen odnos do dela.

Tudi sama sem bila z delom zadovoljna. Cilji, ki sem si jih zastavila, so bili uresničeni.

PRILOGA: Delovni list

Jesen je najlepša ob sladkem moštu in dišečem pečenem kostanju

Delo si razdelite, na spletu ali v literaturi poiščite ustrezne podatke in izdelajte plakate ali pripravite PP-predstavitev. O rezultatih vašega dela bo naslednjič poročal vodja skupine.

1. IZDELAJTE OSEBNO IZKAZNICO PRAVEGA KOSTANJA
    - ✓ latinsko ime pravega kostanja (KRALJESTVO, DEBLO, RAZRED, RED, DRUŽINA, ROD)
    - ✓ domovina kostanja
    - ✓ opis, listi, skorja, plod
    - ✓ rastišče, cvetenje, bolezni
    - ✓ količina plodov, razmnoževanje in sorte
    - ✓ sajenje, uporaba
  2. DODAJTE SLIKE: drevesa, listov cveta in plodov.
  3. Predstavite pet ZANIMIVOSTI, ki bi zanimale širše občinstvo.
  4. Napišite 3 kratke pesmi oziroma HAIKUJE (3 verzi – 5, 7 in 5 zlogov).
  5. Poiščite pet najzanimivejših receptov različnih JEDI IZ KOSTANJA.
  6. Če želite, lahko napišete ZGODBO ŠEL/ŠLA SEM V ŽERJAVICO PO KOSTANJ (pomagajte si s člankom iz SSKJ).
- kôstanj** -ánja m (ó á) *drevo s suličastimi listi in drobnimi rumenkasto belimi cveti v socvetjih ali njegovih užitni sadovi: kostanj že cvete; nabirati kostanj; jesti kuhan, pečen kostanj / pravi kostanj · ekspr. za druge hoditi po kostanj v žerjavico opravljati nevarna dela, od katerih imajo drugi koristi ◆ bot. divji kostanj okrasno drevo z belimi, rumeno ali rdeče lisastimi cveti v piramidastih socvetjih, Aesculus hippocastanum ♪*
7. Ne pozabite na vire in njihovo pravilno citiranje.

Veliko ustvarjalnega navdiha vam želim.